
PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SUSKOWOLA NA LATA 2008 - 2015

**GMINA PIONKI
POWIAT RADOMSKI
WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE**

SUSKOWOLA 2008

Spis treści

1.Wstęp	3
2.Analiza zasobów.....	4
2.1.Informacje ogólne.....	4
2.2.Środowisko przyrodnicze	5
2.3.Obiekty zabytkowe	6
2.4.Mieszkańcy Suskowoli.....	6
2.5.Infrastruktura techniczna.....	7
2.6.Sfera społeczna	9
2.7.Gospodarka	11
3.Analiza SWOT.....	13
4.Wizja rozwoju.....	17
5.Planowane kierunki rozwoju.....	17
6.Opis planowanych przedsięwzięć	18
6.1.Zadania planowane do realizacji	18
6.2.Harmonogram realizacji zadań.....	19
7.Zarządzanie.....	20
7.1.Podmioty uczestniczące	20
7.2.Komunikacja	20
7.3.System monitorowania Planu Odnowy Miejscowości	21
8.Spis rysunków	21
9.Spis tabel	21
10.Spis wykresów.....	22

1.Wstęp

Idea powstania Planu Odnowy Miejscowości Suskowola pojawiła się wraz z informacjami o możliwości pozyskania środków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Plan ten jest dokumentem określającym strategię działań w sferze społeczno - gospodarczej na terenie miejscowości na lata 2008 – 2015. Poza tym należy podkreślić, że społeczność lokalna pragnie poprzez realizację tego planu pozyskać środki zewnętrzne dla osiągnięcia rozwoju rodzinnej miejscowości.

Niniejszy plan jest dokumentem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że w jego ramach mogą być dopisywane nowe zadania, uszczegóławiane już wskazane lub modyfikowane w zależności od nowych uwarunkowań.

W pracy nad przygotowaniem dokumentu znacząco zaangażowała się społeczność Suskowoli, spośród której wyłoniona została Grupa Odnowy Miejscowości w składzie:

- Tadeusz Pyrgiel – Lider Grupy Odnowy;
- Krystyna Chylińska;
- Zygmunt Woźniak;
- Ewa Abu Mizer.

Pozostali mieszkańcy wykazali się aktywnością ściśle współpracując z Grupą Odnowy Miejscowości i uczestnicząc w wypełnianiu ankiet oraz w spotkaniach konsultacyjnych mających na celu doprecyzowanie zapisów dokumentu.

2. Analiza zasobów

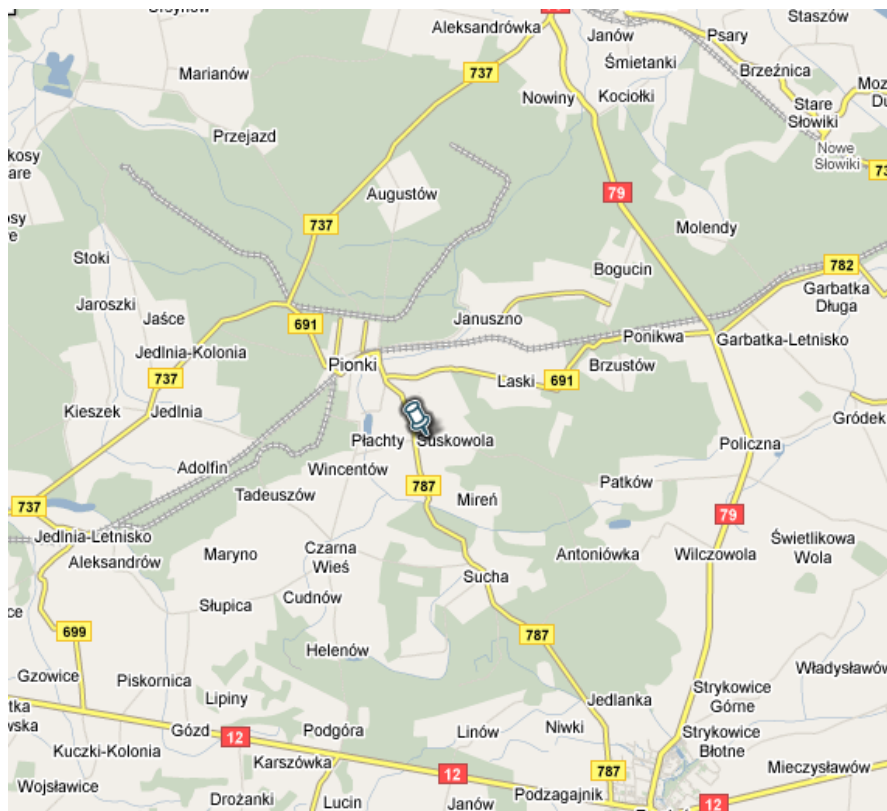
2.1. Informacje ogólne

Położenie miejscowości

Miejscowość Suskowola położona jest w centralnej części gminy Pionki, w województwie mazowieckim, w powiecie radomskim. Jest jedną z 35 miejscowości tworzących jednostkę samorządu terytorialnego - gminę Pionki.

Miejscowość położona jest w odległości ok. 100 km od Warszawy, 30 km od Radomia i 4 km na południowy wschód od Pionek.

Rysunek 1. Położenie miejscowości Suskowola

Wygląd miejscowości

Suskowola jest miejscowością, która posiada zabudowę zwartą zlokalizowaną wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 787.

Historia miejscowości

Na terenie obecnej miejscowości Suskowola już w I połowie XIX w. istniała samodzielna jednostka gospodarcza, należąca do Skarbu Królestwa Polskiego. W 1846 r. były tu 23 osady całorolne, 8 osad półrolnych, 5 osad chałupniczych, działki dla szkoły, strzelca leśnego i karczmarza. Obecnie miejscowość wchodzi w skład gminy wiejskiej Pionki.

2.2. Środowisko przyrodnicze

Rzeźba terenu

Miejscowość Suskowola, podobnie jak większa część gminy, położona jest w obrębie mezoregionu Równiny Radomskiej, makroregionu Wzniesień Południowomazowieckich, w podprowincji Niziny Środkowopolskie. Znajdują się tu równiny - zdenudowane wysoczyzny polodowcowe z dość licznymi wydhami podłużnymi i parabolicznymi o wysokości od kilku do kilkunastu metrów.

Klimat

Klimat miejscowości charakteryzuje się następującymi cechami:

- średnia temperatura roczna – 8⁰C;
- roczne sumy opadów – 550-600 mm;
- średnia liczba dni z pokrywą śnieżną – 60;
- średnia długość okresu wegetacyjnego – 210-222 dni;
- średnia liczba dni mroźnych – 40-70;
- średnia roczna suma parowania terenowego - 500-520 mm.

Na terenie Suskowoli dominują wiatry z kierunku zachodniego oraz północno - zachodniego, podrzędnie ze wschodu i południa. Dominujące prędkości mieszczą się w przedziale 0-2 m/s i 2-5 m/s.

Wody powierzchniowe

Przez miejscowość przepływa rzeka Mirenka, prawobrzeżny dopływ Zagożdżonki.

Wody podziemne

Na terenie gminy Pionki, a więc i miejscowości Suskowola, woda pobierana jest z utworów czwartorzędowych i trzeciorzędowych oraz z szczelinowych utworów kredy górnej. Otworami badawczymi rozpoznano również występowanie wód podziemnych w utworach piaszczystych dolnej kredy, wapieniach jury i piaskowcach dewonu. Jednak z uwagi na jakość i znaczną głębokość występowania warstw wodonośnych, wody te nie są eksploatowane.

Gleby

Na terenie Suskowoli ok. 20% wszystkich gleb tworzą gleby zaliczone do IV klasy bonitacyjnej. Poza tym występują tu gleby V i VI klasy.

Surowce mineralne

Na obszarze miejscowości brak jest udokumentowanych złóż surowców mineralnych.

Pomniki przyrody

Na terenie miejscowości nie występują pomniki przyrody.

Obszary chronione

Suskowola położona jest na terenie obszaru NATURA 2000 Ostoja Kozienicka, kod obszaru: PLB140013, w ramach którego występuje co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 3 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Wykazano tu ponadto ponad 200 gatunków ptaków, w tym 147 lęgowych. W okresie lęgowym obszar ten zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek, bocian czarny, kraska, lelek; stosunkowo wysoką liczebność osiągają: bąk, bocian biały, rybitwa czarna.

2.3.Obiekty zabytkowe

Na terenie miejscowości Suskowola znajdują się następujące obiekty zabytkowe:

- dwór murowany k. XIX w.;
- przedszkole murowane z ok. 1920 r.;
- szkoła zbiorcza murowana z 1937 r.;
- dom mieszkalny nr 70 drewniany I ćw. XX w.;
- dom mieszkalny nr 73 drewniany I ćw. XX w.;
- dom mieszkalny nr 80 drewniany I ćw. XX w.;
- dom mieszkalny nr 140 drewniany 4 ćw. XIX w.;
- obora drewniana I ćw. XX w.;
- dom mieszkalny nr 144 drewniany 4 ćw. XIX w.;
- dom mieszkalny nr 172 drewniany I ćw. XX w.;
- dom mieszkalny nr 187 drewniany I ćw. XX w.;
- dom mieszkalny nr 199 drewniany II ćw. XX w.

2.4.Mieszkańcy Suskowoli

Suskowola zamieszkiwana jest przez 859 osób, wśród nich dominują kobiety, które stanowią 51% populacji oraz osoby w wieku produkcyjnym (62%). Na uwagę zasługuje niska ilość osób w wieku przedprodukcyjnym, co w sytuacji braku napływu nowych mieszkańców będzie powodowało starzenie się społeczeństwa.

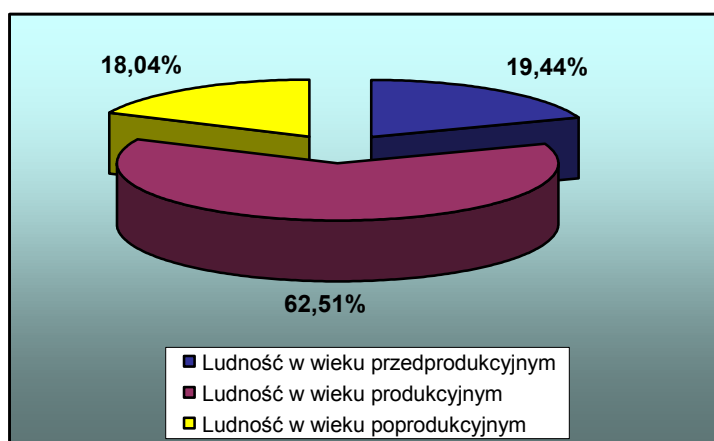
Mieszkańcy utrzymują się głównie z prowadzenia gospodarstw rolnych.

Tabela 1. Mieszkańcy miejscowości Suskowola

Wyszczególnienie	Ilość osób
Stan ludności ogółem, w tym:	859
kobiety	436
mężczyźni	423
Urodzenia ogółem	4
Zgony ogółem	6
Przyrost naturalny	-2
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	167
Ludność w wieku produkcyjnym (18-59 lat)	537
Ludność w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej)	155

*Podstawa: Dane Urzędu Gminy Pionki, stan na dzień 24.10.2008 r.

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności

*Podstawa: Dane Urzędu Gminy Pionki, stan na dzień 24.10.2008 r.

2.5. Infrastruktura techniczna

Wodociągi i kanalizacja

Suskowola zaopatrywana jest w wodę z ujęcia położonego w miejscowości Mireń. Długość sieci wodociągowej wynosi ok. 8,6 km i obsługuje ona 244 przyłącza.

Na terenie miejscowości brak jest sieci kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków komunalnych. Mieszkańcy korzystają z oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Jedlni o przepustowości 200 m³/dobę.

Sieć gazowa

Na terenie miejscowości funkcjonuje 300 przyłączy gazowych. Mieszkańcy zaopatrywani są w gaz za pośrednictwem stacji redukcyjno – pomiarowej I stopnia wybudowanej na potrzeby miasta Pionki.

Sieć drogowa

Suskowola posiada dobre położenie pod względem komunikacyjnym. Przez jej teren przebiega droga wojewódzka nr 787 relacji: droga wojewódzka nr 737 – stacja kolejowa Pionki – Suskowola – Sucha – Zwoleń. Poza tym na sieć drogową Suskowoli składają się:

- droga powiatowa nr 3520W o długości 1,9 km;
- drogi gminne.

Należy zwrócić uwagę na niewystarczający stan techniczny dróg przebiegających przez miejscowość, konieczne jest zatem podejmowanie działań mających na celu poprawę tej niekorzystnej sytuacji poprzez budowę dróg o nawierzchni bitumicznej oraz modernizację istniejących szlaków komunikacyjnych w celu zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców oraz osób odwiedzających tę urokliwą miejscowość. Poza tym istnieje potrzeba w zakresie budowy ścieżek rowerowych oraz chodników i oświetlenia ulicznego mającego na celu poprawę warunków życia mieszkańców Suskowoli.

Komunikacja autobusowa i kolejowa

Miejscowość nie posiada bezpośrednich połączeń z większymi ośrodkami miejskimi, co w znacznym stopniu utrudnia mieszkańcom dojazd do zakładów pracy oraz szkół położonych na ich terenie.

Gospodarka energetyczna

Miejscowość Suskowola jest w 100% zelektryfikowana. Konieczna jest jednak modernizacja i rozbudowa sieci oraz stacji transformatorowych w celu pełnego zaspokojenia rosnących potrzeb ludności.

Telekomunikacja

Stopień telefonizacji przewodowej miejscowości osiągnął wysoki poziom, co oznacza pełne zaspokojenie lokalnych potrzeb. Miejscowość znajduje się poza tym w obszarze zasięgu wszystkich operatorów sieci telefonii komórkowej.

Mieszkańcy mają poza tym możliwość uzyskania dostępu do Internetu, co w sytuacji, gdy coraz większa ilość spraw może zostać załatwiona za pomocą tego medium odgrywa niebagatelną rolę.

Gospodarka odpadami komunalnymi

Na terenie miejscowości prowadzona jest zorganizowana oraz selektywna zbiórka odpadów komunalnych w systemie pięcioworkowym. W związku z tym, że zarówno na terenie miejscowości, jak i gminy Pionki brak jest wysypiska odpadów są one wywożone na składowisko zlokalizowane w Radomiu.

2.6.Sfera społeczna

Oświata i wychowanie

Na terenie Suskowoli funkcjonuje Publiczny Zespół Szkół im. Tadeusza Kościuszki. W jego skład wchodzi szkoła podstawowa oraz gimnazjum. Przy zespole zlokalizowane jest wielofunkcyjne boisko sportowe ze sztuczną nawierzchnią i bieżnią.

Stan techniczny szkoły należy ocenić jako dobry, była ona niedawno remontowana, posiada przestronne pomieszczenia zapewniające komfort pracy, zarówno dla uczniów, jak i dla nauczycieli.

Rysunek 2. Publiczny Zespół Szkół im. Tadeusza Kościuszki

Ochrona zdrowia

Opiekę medyczną dla mieszkańców miejscowości zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Prima” w Suskowitz, w ramach którego dostępne są usługi lekarza rodzinnego. Lecznictwo zamknięte oraz specjalistyczne porady lekarskie świadczone są natomiast w pobliskim ośrodku miejskim w Pionkach.

Sport

Przy Publicznym Zespole Szkół im. Tadeusza Kościuszki działa Szkolny Klub Sportowy „Gryf”, w ramach którego dzieci i młodzież mogą uczęszczać na zajęcia unihokeja, piłki siatkowej i piłki nożnej.

Kultura

Suskowitza pozbawiona jest jednostki kulturalnej. Głównym ośrodkiem kultury na terenie gminy jest Gminna Biblioteka Publiczna w Jedlni. Mając jednak na uwadze fakt, że jest ona w znacznym stopniu oddalona od Suskowitz, mieszkańcy miejscowości korzystają w przeważającym zakresie z placówek zlokalizowanych w pobliskich Pionkach. Warto jednak podkreślić, że osoby zamieszkujące Suskowitz dostrzegają potrzebę stworzenia takiej placówki, która mogłaby służyć całej społeczności i są gotowe podjąć działania w celu zmiany tego niekorzystnego stanu rzeczy.

Bezpieczeństwo publiczne

O bezpieczeństwo mieszkańców dbają funkcjonariusze Komisariatu Policji w Pionkach. Na terenie miejscowości nie działa jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej.

2.7.Gospodarka

Rolnictwo

Suskowola jest miejscowością o charakterze rolniczym. Produkcja rolna opiera się na gospodarstwach rodzinnych.

Poza tym należy zauważyć, że na terenie miejscowości większa część gospodarstw rolnych prowadzi działalność wyłącznie rolniczą, jednakże w większości jest to tradycyjny system produkcji nastawiony na samozaopatrzenie.

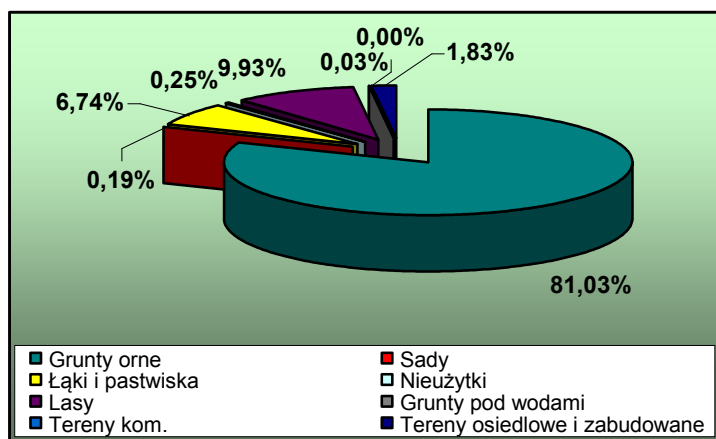
Biorąc pod uwagę strukturę zagospodarowania gruntów należy zauważyć, że największy odsetek stanowią grunty orne (81,03%), a najmniejszy – grunty pod wodami (0,03%).

Tabela 2. Struktura gruntów

Wyszczególnienie	Ha
Grunty ogółem, w tym:	718,98
Grunty orne	582,62
Sady	1,38
Łąki i pastwiska	48,47
Nieuzytki	1,77
Lasy	71,37
Grunty pod wodami (jeziora + rowy)	0,23
Tereny komunikacyjne	0,00
Tereny osiedlowe i zabudowane	13,14

*Podstawa: Dane Urzędu Gminy Pionki

Wykres 2. Struktura zagospodarowania gruntów w Suskowoli

*Podstawa: Dane Urzędu Gminy Pionki

W produkcji rolnej dominuje uprawa zbóż, zwłaszcza żyta i mieszanek zbożowych, poza tym istotną rolę odgrywa uprawa ziemniaków.

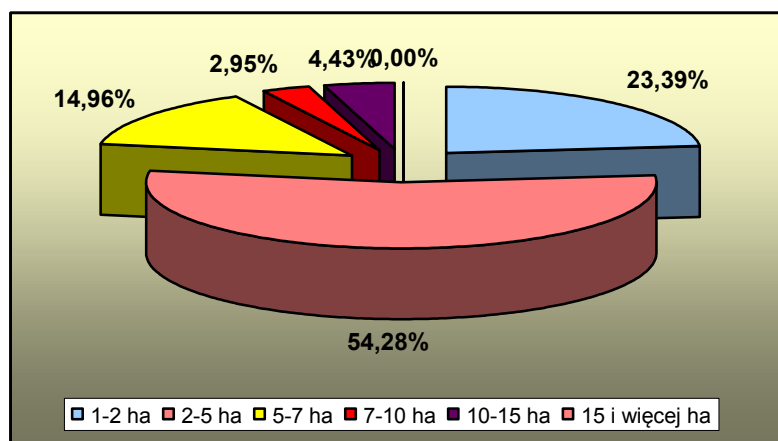
Na terenie Suskowoli działa 207 gospodarstw rolnych. Analizując dane dotyczące struktury agrarnej należy stwierdzić, że na obszarze miejscowości przeważają gospodarstwa do 5 ha, które stanowią 77%, co nie jest zjawiskiem korzystnym, gdyż w warunkach konkurencji większą szansę na rozwój mają gospodarstwa charakteryzujące się większą powierzchnią. Im są one mniejsze, tym wyższe są jednostkowe koszty produkcji, a także większe trudności w finansowaniu inwestycji rolnych. Poza tym małe gospodarstwa rolne trudniej niż duże dostosowują jakość produktów i ich cechy sanitarne do wymogów bezpieczeństwa żywnościowego.

Tabela 3. Struktura gospodarstw rolnych

Wyszczególnienie	Wartość
Liczba gospodarstw	207
Powierzchnia gospodarstw (w ha) ogółem, w tym:	555,77
1-2 ha	129,97
2-5 ha	301,66
5-7 ha	83,13
7-10 ha	16,40
10-15 ha	24,61
15 i więcej ha	0,00
Średnia wielkość gospodarstwa	2,68

*Podstawa: Dane Urzędu Gminy Pionki

Wykres 3. Struktura agrarna gospodarstw w Suskowoli

*Podstawa: Dane Urzędu Gminy Pionki

Działalność pozarolnicza

W związku z rolniczym charakterem miejscowości na jej terenie nie ma wielu zakładów przemysłowych czy handlowych. Na uwagę zasługują jedynie Zakłady Chemiczne „BOCHEM” Sp. z o.o. (jeden z największych krajowych producentów nowoczesnych klejów do wielu zastosowań przemysłowych i laminatów obuwniczych) oraz Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe „GALWA” s.c. (wykonujące usługi cynkowania ogniowego i galwanicznego).

Turystyka

Suskowola posiada znakomite warunki do rozwoju turystyki, co jest związane m.in. z występowaniem na jej terenie wielu obiektów zabytkowych.

Przez miejscowość przebiega poza tym zielony szlak rowerowy relacji Brzóza – Przejazd – rez. „Zagożdżon” – Augustów – Pionki – Suskowola – Sucha – Koszary - Zwoleń. Długość szlaku wynosi 38,4 km.

Brak zakładów przemysłowych oraz przede wszystkim atrakcyjne położenie Suskowoli sprawiają, iż są to tereny wyjątkowo atrakcyjne dla celów wypoczynkowych i turystycznych oraz sprzyjają rozwojowi gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych, w czym należy upatrywać warunków do rozwoju miejscowości.

3. Analiza SWOT

Poprzez analizę SWOT postarano się przeanalizować mocne i słabe strony miejscowości oraz jej szanse i zagrożenia stwarzane przez otoczenie. Pozwala to na określenie obecnej sytuacji w tej miejscowości oraz przyszłych kierunków jej rozwoju.

Tabela 4. Mocne i słabe strony miejscowości

Lp.	Zasoby	Mocne strony	Słabe strony
1. Środowisko przyrodnicze			
1.1	walory krajobrazu	Położenie na obszarze NATURA 2000 Ostoja Koziennicka	
1.2	walory szaty roślinnej (np. runo leśne)	Występowanie walorów szaty roślinnej związanej z położeniem na terenie obszaru NATURA 2000	
1.3	cenne przyrodniczo obszary lub obiekty		Brak pomników przyrody

Lp.	Zasoby	Mocne strony	Słabe strony
1.4	fauna	Występowanie wielu gatunków chronionych związanych z położeniem na terenie obszaru NATURA 2000	
1.5	wody powierzchniowe	Występowanie na terenie miejscowości rzeki Mirenki	Niewielkie wykorzystanie walorów wynikających z obecności cieków wodnych Niezadowalający stan wód powierzchniowych
1.6	gleby, kopaliny	Występowanie dość dobrej jakości gleb	Brak kopaliny
1.7	czystość środowiska	Czyste środowisko naturalne Brak dzikich wysypisk	
2. Środowisko kulturowe			
2.1	walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe	Istnienie wielu obiektów nie wpisanych do rejestru zabytków, ale stanowiących dziedzictwo kulturowe tego obszaru	
2.2	walory zagospodarowania przestrzennego		Brak obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego miejscowość
2.3	zabytki		Brak obiektów wpisanych do rejestru zabytków
2.4	zespoły artystyczne		Brak zespołów artystycznych
3. Dziedzictwo religijne i historyczne			
3.1	święta, odpusty, pielgrzymki		Brak imprez kulturalnych promujących miejscowość
3.2	tradycje, obrzędy, gwara		Brak kultywowanych tradycji, obrzędów
3.3	legendy, podania i fakty historyczne		Brak legend, podań związanych z miejscowością
4. Obiekty i tereny			
4.1	działki pod zabudowę mieszkaniową	Występowanie działek pod zabudowę mieszkaniową	
5. Gospodarka (w tym rolnictwo)			
5.1	specyficzne produkty, hodowle, uprawy polowe charakterystyczne dla wsi lub wynikające z tradycji		Brak specyficznych produktów, hodowli, upraw

Lp.	Zasoby	Mocne strony	Słabe strony
5.2	znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	Zlokalizowanie na terenie miejscowości firmy BOCHEM i GALWA	
5.3.	tereny inwestycyjne		Brak terenów inwestycyjnych
5.4.	struktura agrarna		Występowanie niekorzystnej struktury agrarnej (dominują gospodarstwa do 5 ha
6.Sąsiedztwo			
6.1	korzystne, atrakcyjne położenie	Położenie w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Pionki	
6.2	ruch tranzytowy	Brak ruchu tranzytowego	
7.Infrastruktura			
7.1	placówki opieki społecznej	Funkcjonowanie na terenie miejscowości apteki oraz NZOZ „Prima”	
7.2	edukacja i kultura	Funkcjonowanie Publicznego Zespołu Szkół im. Tadeusza Kościuszki	Brak przedszkola Brak jednostek kulturalnych
7.3	sport i rekreacja	Istnienie wielofunkcyjnego boiska sportowego zlokalizowanego przy zespole szkół Istnienie Szkolnego Klubu Sportowego „Gryf” Istnienie terenu możliwego do wykorzystania dla celów sportowo - rekreacyjnych	
7.4	zaopatrzenie w energię	Całkowite zelektryfikowanie miejscowości Częściowe zgazyfikowanie miejscowości	Brak pełnego zgazyfikowania miejscowości Konieczność modernizacji i rozbudowy sieci energetycznej oraz stacji transformatorowych
7.5	zaopatrzenie w wodę	Pełne zwodociągowanie miejscowości	
7.6	usuwanie i oczyszczanie ścieków		Brak sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków
7.7	gospodarka odpadami stałymi	Zorganizowana zbiórka odpadów stałych z terenu miejscowości Funkcjonująca selektywna zbiórka odpadów	
7.8	telekomunikacja	Zapewniony dostęp do telefonu stacjonarnego i telefonii komórkowej	

Lp.	Zasoby	Mocne strony	Słabe strony
		Możliwość dostępu do Internetu	
7.9	infrastruktura drogowa	Położenie wzdłuż drogi wojewódzkiej	Istnienie potrzeby modernizacji i budowy dróg, oświetlenia, chodników
7.10	komunikacja		Brak bezpośrednich połączeń z większymi ośrodkami miejskimi
8.Mieszkańcy, organizacje społeczne			
8.1	OSP		Brak
8.2	KGW		Brak
8.3	stowarzyszenia		Brak

Tabela 5. Szanse i zagrożenia dla rozwoju miejscowości

Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Członkostwo kraju w UE – możliwość ubiegania się o środki finansowe z funduszy strukturalnych. 2. Istniejąca tendencja zmiany miejsca zamieszkania z miasta na wieś. 3. Posiadanie walorów sprzyjających rozwojowi turystyki i agroturystyki. 4. Dynamiczny rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw. 5. Ułatwienie formalności związanych z zakładaniem własnej działalności gospodarczej. 6. Zwiększenie wydatków społeczeństwa na budownictwo. 7. Duże ożywienie gospodarcze. 8. Spadające bezrobocie. 9. Zapowiedzi przekazania większej władzy samorządowi lokalnemu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak reformy finansów publicznych 2. Często zmieniające się przepisy prawne. 3. Stosunkowo wysoki poziom bezrobocia. 4. Konkurencja innych gmin w pozyskiwaniu inwestorów zewnętrznych. 5. Emigracja młodych ludzi do miast w poszukiwaniu pracy. 6. Niski poziom wykształcenia społeczności wiejskiej. 7. Wzrost cen produktów i usług.

4. Wizja rozwoju

Wizja rozwoju opisuje stan, do którego chcą dążyć zarówno władze samorządowe, jak i mieszkańcy miejscowości. Określenie docelowej wizji rozwoju jest niezbędne, bo umożliwia wyznaczenie jasnych celów i określenie sposobów ich realizacji. Świadomość do czego zmierzamy, ułatwi konsekwentne podążanie w nakreślonym kierunku, bez popełniania niepotrzebnych błędów. W ramach prac nad przygotowaniem Planu Odnowy Miejscowości została wypracowana następująca wizja rozwoju miejscowości Suskowola:

Miejscowość zadbana i uporządkowana, aktywna i nowoczesna, pełniąca funkcje edukacyjne, kulturalne i sportowo – rekreacyjne oraz chętnie odwiedzana przez turystów

5. Planowane kierunki rozwoju

Tabela 6. Kierunki rozwoju miejscowości

DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI		WIZJA STANU DOCELOWEGO	
Co ją wyróżnia?	położenie w pobliżu rzeki Mireнки oraz na terenie obszaru NATURA 2000 Ostoja Kozienicka, czyste środowisko naturalne	Co ma ją wyróżniać?	centrum kulturalno - rekreacyjne wsi, bogata oferta w sferze agroturystyki, wykorzystane walory wynikające z położenia geograficznego
Jakie pełni funkcje?	mieszkaniowo-gospodarczą, rolniczą, usługową	Jakie ma pełnić funkcje?	usługowe, kulturalne, rolnicze
Kim są mieszkańcy?	rolnicy, dzieci, młodzież, osoby pracujące na terenie pobliskich Pionek	Kim mają być mieszkańcy?	wykształceni, aktywni zawodowo i społecznie mieszkańcy różnych grup zawodowych, aktywna młodzież
Co daje utrzymanie?	praca w sferze produkcyjno – usługowej poza wsią; emerytury, renty, pomoc społeczna, zasiłki dla bezrobotnych	Co ma dać utrzymanie?	praca w sferze produkcyjno – usługowej, we wsi i poza wsią, działalność gospodarcza, działalność związana z agroturystyką
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	Rada Sołecka	W jaki sposób mają być zorganizowani mieszkańcy?	stowarzyszenia kulturalne, Rada Sołecka

W jaki sposób rozwiązują problemy?	sporadyczne zebrania wiejskie, indywidualne interwencje u władz gminnych	W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	okresowe spotkania i zebrania wiejskie organizowane w miejscu przeznaczonym na ten cel, spotkania Rady Sołeckiej oraz z władzami gminy, zwiększenie przepływu informacji między mieszkańcami
Jak wygląda miejscowość?	zabudowa zwarta usytuowana wzdłuż drogi wojewódzkiej	Jak ma wyglądać miejscowość?	funkcjonujący plac zabaw, boisko sportowe, miejsce przeznaczone do spotkań mieszkańców
Jakie są powiązania komunikacyjne?	droga wojewódzka, droga powiatowa, drogi gminne	Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	regularne połączenia komunikacyjne do pobliskich miejscowości
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	boisko sportowe przy zespole szkół	Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	plac zabaw, boisko sportowe, miejsce do rekreacji i spędzania wolnego czasu, gdzie będą oni mogli rozwijać swoje zainteresowania

6. Opis planowanych przedsięwzięć

6.1. Zadania planowane do realizacji

W ramach ankiet przeprowadzonych na terenie miejscowości oraz podczas spotkania warsztatowego, które miało miejsce w dniu 18.11.2008 r. mieszkańcy Suskowoli zaproponowali do realizacji następujące zadania:

1. Modernizacja skwerów, ciągów pieszych.

W związku z tym, że stan infrastruktury drogowej na terenie miejscowości nie jest zadowalający niezbędne jest podejmowanie działań mających na celu poprawę tego niekorzystnego stanu rzeczy. W ramach zadania zostaną stworzone warunki do bezpiecznego poruszania się, zarówno przez mieszkańców miejscowości, jak i osoby odwiedzające ten urokliwy zakątek.

2. Stworzenie miejsca do zabaw dla dzieci.

Celem zadania jest stworzenie miejsca, gdzie najmłodszy mieszkańcy miejscowości uzyskają możliwość bezpiecznej zabawy pod okiem wykwalifikowanego opiekuna.

3. Stworzenie miejsca spotkań mieszkańców.

Mieszkańcy wsi z uwagi na oddalenie od centrum kulturalnego mają ograniczone możliwości integracji, rekreacji i rozwoju zainteresowań w formie zorganizowanych kółek i sekcji oraz udziału w organizowanych w mieście uroczystościach czy imprezach. Posiadanie takiego

miejsca wyzwała w mieszkańcach pokłady inwencji i integruje, daje możliwości rozwoju zainteresowań oraz sportu, zabawy i rozrywki, wspiera oddolne inicjatywy i pobudza ducha społeczeństwa obywatelskiego. Z reguły jest również jedynym miejscem publicznego dostępu do Internetu na wsi oraz siedzibą organizacji społecznych powstających na jej terenie.

4. Budowa boiska sportowego.

Celem działania jest wyrównywanie szans pomiędzy mieszkańcami dużych miast a małych miasteczek i wsi poprzez budowę infrastruktury sportowej. W konsekwencji realizacji projektu nastąpi zwiększenie dostępności do bazy sportowej dla mieszkańców, poprawa ich kondycji fizycznej i sprawności oraz atrakcyjności rekreacyjnej miejscowości.

5. Stworzenie zaplecza dla rozwoju agroturystyki.

Miejscowość posiada liczne walory mogące się przyczynić do rozwoju agroturystyki na tym terenie, do których można zaliczyć m.in. czyste środowisko przyrodnicze, występowanie licznych obiektów zabytkowych oraz zlokalizowanie na obszarze NATURA 2000. W związku z tym poprzez stworzenie zaplecza do rozwoju agroturystyki walory te będą mogły zostać wykorzystane i przyczynią się do rozwoju na tym terenie usług agroturystycznych, co może z kolei zwiększyć poziom dochodów mieszkańców miejscowości.

6. Zapewnienie możliwości korzystania z Internetu przez wszystkich mieszkańców.

W obecnym świecie większa ilość usług oferowana jest za pośrednictwem sieci internetowej, wobec czego możliwość korzystania z tego medium jest niezbędna dla pełnego rozwoju mieszkańców. Poza tym należy podkreślić, że Internet wykorzystywany jest również dla celów edukacyjnych i szkoleniowych, wobec czego poprzez jego wykorzystanie wzrośnie poziom wykształcenia mieszkańców.

6.2. Harmonogram realizacji zadań

W ramach Planu Odnowy Miejscowości Suskowola przewidziano do realizacji następujące zadania zgodnie z zaproponowanym harmonogramem:

Tabela 7. Harmonogram realizacji zadań

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia
1.	Modernizacja skwerów, ciągów pieszych	2008	2015
2.	Stworzenie miejsca do zabaw dla dzieci	2008	2015
3.	Stworzenie miejsca spotkań mieszkańców	2008	2015
4.	Budowa boiska sportowego	2008	2015
5.	Stworzenie zaplecza dla rozwoju agroturystyki	2008	2015
6.	Zapewnienie możliwości korzystania z Internetu przez wszystkich mieszkańców	2008	2015

7.Zarządzanie

Zarządzanie Planem Odnowy Miejscowości odbywa się na kilku poziomach organizacyjnych, funkcjonalnych i podmiotowych.

7.1.Podmioty uczestniczące

Wśród podmiotów zarządzających należy wymienić:

- mieszkańców, którzy brali udział w pracach projektowych i będą sprawować kontrolę społeczną nad realizacją;
- Grupę Odnowy Miejscowości zaangażowaną w każdym etapie zarządzania Planem Odnowy Miejscowości;
- Sołtysa oraz
- Wójta i Radę Gminy zaangażowanych w etap planowania finansowego i nadzór instytucjonalny.

7.2.Komunikacja

Proponuje się, aby komunikację planu zapewniła Grupa Odnowy Miejscowości oraz Sołtys, ponieważ te organy utrzymują bezpośredni codzienny kontakt z mieszkańcami wsi.

Ponadto Grupa Odnowy Miejscowości zorganizuje upublicznienie planu w celu:

- podniesienia poziomu zaufania wśród mieszkańców,
- zapewnienia bieżącej informacji na temat realizacji planu,

- zapewnienia możliwości monitorowania zgodności realizacji z ustaleniami.

Możliwość zapoznania się z przygotowanym dokumentem wszystkim mieszkańcom Suskowoli zapewniona będzie poprzez udostępnienie go do odczytu w budynku oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy.

7.3. System monitorowania Planu Odnowy Miejscowości

Przewiduje się okresową roczną ocenę i aktualizację planowanych działań oraz projektów w ramach konsultacji społecznych. W terminie do 31 listopada każdego roku nastąpi spotkanie Grupy Odnowy Miejscowości, podczas którego przedstawione zostaną efekty z realizacji Planu Odnowy Miejscowości oraz nastąpi jego ocena w odniesieniu do zakładanych celów i działań strategicznych.

Coroczna analiza i ocena realizacji Planu pozwoli na weryfikację i wprowadzanie niezbędnych zmian w zakresie zadań określonych w Planie. Sytuacja ta będzie miała okoliczność jedynie w przypadku jednogłębnej akceptacji ze strony społeczności wiejskiej zmian, które nie zostały uwzględnione w dniu opracowywania niniejszego Planu Odnowy Miejscowości wynikłe ze zmieniającej się rzeczywistości.

Raport z oceny i analizy Planu przedstawiony będzie Wójtowi i Radnym Rady Gminy w Pionkach.

8. Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie miejscowości Suskowola	4
Rysunek 2. Publiczny Zespół Szkół im. Tadeusza Kościuszki	9

9. Spis tabel

Tabela 1. Mieszkańcy miejscowości Suskowola	7
Tabela 2. Struktura gruntów	11
Tabela 3. Struktura gospodarstw rolnych	12
Tabela 4. Mocne i słabe strony miejscowości	13
Tabela 5. Szanse i zagrożenia dla rozwoju miejscowości	16
Tabela 6. Kierunki rozwoju miejscowości	17
Tabela 7. Harmonogram realizacji zadań	20

10. Spis wykresów

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności	7
Wykres 2. Struktura zagospodarowania gruntów w Suskowie	11
Wykres 3. Struktura agrarna gospodarstw w Suskowie	12